
Medisinsk nytt

MEDISINSK NYTT

RAGNHILD ØRSTAVIK

Pris versus nytte av statiner...

Flere store dobbeltblinde studier har vist at statiner reduserer kolesterolnivået i serum og reduserer risikoen for hjerteinfarkt. To studier i *Annals of Internal Medicine* (2000; 132: 769–87) omhandler kostnad-nytte-effekten ved disse medikamentene i ulike pasientgrupper. Hos eldre pasienter (75–84 år) med gjennomgått hjerteinfarkt konkluderer man med at kolesterolsenkende behandling er kostnad-nytte-effektivt. I en gruppe pasienter med hyperkolesterolemi (primærforebygging) hevdes det imidlertid at statiner ikke er kostnad-nytte-effektivt hos yngre menn og hos kvinner med få andre risikofaktorer for hjerte- og karsykdommer.

...og ved diabeteskontroll

En tidligere studie fra Storbritannia har vist at nøyaktig blodsukkerkontroll ved ikke-insulinavhengig diabetes mellitus reduserer forekomsten av senkomplikasjoner, uten at man har kunnet vise noen påvirkning på mortaliteten. Dataene fra denne studien er benyttet i en kostnad-nytte-analyse (*BMJ* 2000; 320: 1373–8). 3 867 pasienter deltok i tre grupper med ulik intervensjon, der den mest intensive behandlingen bestod av medikamenter kombinert med nitid blodsukkermåling. Dette økte behandlingskostnadene med 695 britiske pund per pasient, men reduserte utgiftene til komplikasjoner med 957 pund. Nettokostnadene per komplikasjonsfrie år ble estimert til 1 166 pund. Konklusjonen er at intensiv behandling av ikke-insulinavhengig diabetes mellitus må regnes å være kostnadseffektiv.

Sunt støv

Endotoksiner fra bakterienes cellevegg øker produksjonen av type 1-cytokiner hos mennesker (Lancet 2000; 355: 1680–3). Disse hemmer igjen produksjonen av type 2-cytokiner, som spiller en viktig rolle i den allergiske reaksjonen. Forekomsten av endotoksiner i husstøv ble undersøkt i hjemmene til 61 astmatiske barn. Samtlige ble også undersøkt med prikktest for å avsløre overfølsomhet for ulike allergener. Man fant minst endotoksiner i husstøvet hos de barna som reagerte kraftigst på allergener. I tillegg var det en negativ sammenheng mellom nivået av cytokin 1-produserende T-lymfocytter i barnas blod og mengden endotoksiner i husstøvet.

Panikk kan behandles

Panikkanfall fører til betydelig nedsatt livskvalitet, og er en relativt hyppig forekommende tilstand med en livstidsprevalens på omkring 3 % (JAMA 2000; 283: 2529–36). 326 pasienter deltok i en studie med i alt fem behandlingsalternativer: En gruppe fikk bare imipramin, en gruppe bare atferdsterapi, en gruppe placebo, en gruppe placebo og atferdsterapi og den siste gruppen både aktivt medikament og atferdsterapi. De som responderte på behandling etter tre måneder, ble fulgt opp videre i seks måneder og så kontaktet et halvt år etter det igjen. I akuttfasen var både imipramin og atferdsterapi bedre enn placebo. På lang sikt var hovedfunnet at tidligere atferdsterapi hadde gunstigere effekt enn medikamentell behandling. På lederplass understrekes at panikkanfall kan behandles, men at man må være forsiktig med å trekke detaljerte konklusjoner ut fra denne ene studien.

Parkinson I

Parkinsons sykdom kan opptre hos yngre pasienter, enten isolert eller som en autosomalt recessiv tilstand. Mutasjoner i et gen kalt Parkin er funnet hos enkelte pasienter med juvenil Parkinsons sykdom, men forekomsten av genfeilen i denne pasientgruppen er ikke kjent (N Engl J Med 2000; 342: 1560–7). I et europeisk samarbeidsprosjekt har man kartlagt 73 familier med Parkinsons sykdom hos yngre pasienter, og 100 pasienter med sporadiske tilfeller. 49 % av familiene hadde en mutasjon i Parkin-genet. Hos de sporadiske tilfellene fant man genfeilen hos ti av 13 pasienter som hadde fått sykdommen før de fylte 20 år, mot bare to av 64 pasienter som var eldre enn 30 år ved sykdomsdebut. Forfatterne konkluderer med at familiær parkinsonisme og den juvenile formen for sykdommen ofte skyldes en mutasjon i Parkin-genet, og at diagnosen ikke bør stilles ved klinisk undersøkelse alene.

Parkinson II

Skal Parkinsons sykdom behandles med levodopa eller dopaminantagonister? I en dobbeltblind studie av 268 pasienter med nylig diagnostisert Parkinsons sykdom fikk halvparten behandling med levodopa, den andre halvparten ropinirol (N Engl J Med 2000; 342: 1484–91). Pasienter med ropinirol fikk tillegg av levodopa dersom symptomene ikke ble godt nok kontrollert. Drøyt halvparten av pasientene fortsatte i studien i fem år. Da var det 20 % i ropinirol-gruppen som hadde eller hadde hatt dyskinesi, mot 45 % i levodopa-gruppen. Det var ikke signifikante forskjeller for andre sykdomsparametere eller bivirkninger.

Publisert: 20. juni 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. februar 2026.